

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący)

SSN Paweł Księżak (sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z protestu wyborczego R. Z.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej

przy udziale Prokuratora Generalnego, Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w G.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 30 lipca 2020 r.

wyraża opinię, że zarzuty protestu są bezzasadne

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 16 lipca 2020 r. (data oddania w polskiej placówce pocztowej operatora pocztowego) R. Z. wniósł protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej, zarzucając naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego poprzez sfałszowanie protokołu obwodowej komisji wyborczej nr (...) w G.

W uzasadnieniu wnoszący protest wskazał, że po zakończeniu głosowania w dniu 12 lipca 2020 r. obwodowa komisja wyborcza nr (...) w G., której był on członkiem, przeliczyła głosy i ustaliła treść protokołu, wykonując te czynności w pełnym siedmioosobowym składzie. Protokół został podpisany przez wszystkich członków komisji, którzy w punkcie 21 zamieścili uwagę: „Zarzut nr 1 i zarzut nr 2 w załącznikach”. Do każdej z podpisanych przez siedmiu członków komisji czterech

egzemplarzy protokołu dołączono po dwa zarzuty, ostemplowane pieczęcią komisji, nad którymi przewodniczący komisji nie zarządził dyskusji. Po podpisaniu protokołów posiedzenie komisji zostało zakończone. Część członków komisji udała się do domu, a przewodniczący i zastępca przewodniczącego byli zobowiązani dostarczyć protokoły urzędnikom wyborczym w gmachu Urzędu Miejskiego w G.. Wedle relacji wnoszącego protest przewodniczący obwodowej komisji wyborczej nr (...) w G. wraz ze swoim zastępcą oraz dwoma innymi członkami komisji mieli następnie dokonać „mistyfikacji w celu sfabrykowania nowego protokołu i podłożenia go w miejsce protokołu zatwierdzonego przez całą komisję. W sfalszowanym protokole usunięto uwagę nr 21 i dwa załączniki >>zarzut nr 1 i zarzut nr 2<<”. R. Z. wskazał, że „niesfalszowany protokół wraz z załącznikami został wywieszony na drzwiach wejściowych lokalu wyborczego, a następnie, 13.07 br.ok. 8:00, usunięto go i zastąpiono sfalszowanym, podpisanym tylko przez 4 członków komisji.”.

W odpowiedzi na protest Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w G. wyjaśnił, że opisany przez wnoszącego protest stan faktyczny był już przedmiotem skargi kierowanej do Państwowej Komisji Wyborczej, rozpoznanej przez komisarza wyborczego w G.. Przewodniczący wskazał, że w protokole głosowania w obwodzie wystąpił błąd arytmetyczny, skutkujący wygenerowaniem raportu ostrzeżeń – stanowisko komisji nie odpowiadało stanowi faktycznemu, było nielogiczne, a w konsekwencji powinno skutkować odmową przyjęcia protokołu przez komisję okręgową. W tej sytuacji konieczne było poprawienie protokołu głosowania, a takowe może polegać na sporządzeniu nowego protokołu głosowania w obwodzie. Ze względu na to, że część członków obwodowej komisji wyborczej nr (...) w G., wbrew standardom jej pracy i wytycznym Państwowej Komisji Wyborczej, opuściła lokal wyborczy przed uzyskaniem informacji o przyjęciu protokołu przez Okręgową Komisję Wyborczą, został sporządzony poprawiony protokół głosowania w obwodzie. Z wskazanych powodów protokół został podpisany przez czterech członków siedmioosobowej komisji, w tym jej przewodniczącego i jego zastępcę. Co się zaś tyczy braku adnotacji o pisemnych zarzutach członka (członków) komisji Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w G. wskazał, że załączniki opisane jako „Zarzut 1” i „Zarzut 2” nie

zostały podpisane przez żadnego z członków komisji – niepodpisane pisma nie mogą zaś funkcjonować w obrocie prawnym, bowiem nieznani są ich autorzy. Z tego też powodu obwodowa komisja wyborcza nr (...) w G. uznała, że nie musiała się do nich ustosunkowywać. Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w G. podkreślił przy tym, że poprawienie protokołu nie wpłynęło na liczbę ważnie oddanych głosów na obu kandydatów.

W odpowiedzi na protest Prokurator Generalny wyraził pogląd, że powinien on pozostać bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Stosownie do art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 979; dalej: u.wyb.2020) protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 w zakresie w niej nieuregulowanym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r., poz. 684 i 1504 oraz z 2020 r., poz. 568; dalej: k.wyb.).

Stosownie do art. 323 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy rozpoznaje protest w składzie 3 sędziów, w postępowaniu nieprocesowym, i wydaje opinię w formie postanowienia w sprawie protestu. Art. 323 § 2 k.wyb. przewiduje, że opinia powinna zawierać ustalenia co do zasadności zarzutów protestu, a w razie potwierdzenia zasadności zarzutów – ocenę, czy przestępstwo przeciwko wyborom lub naruszenie przepisów kodeksu miało wpływ na wynik wyborów.

Podniesione przez wnoszącego protest zarzuty okazały się bezzasadne – a to z następujących przyczyn.

Zgodnie z art. 76 § 1 pkt 1 k.wyb. protokół głosowania przekazuje się w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej pełnomocnikowi, o którym mowa w art. 173, wyznaczonemu przez właściwą komisję wyborczą wyższego stopnia. Stosownie do art. 76 § 2 k.wyb. pełnomocnik, o którym mowa w § 1 pkt 1, sprawdza pod względem zgodności arytmetycznej poprawność ustalenia wyników głosowania w obwodzie i potwierdza obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie poprawność ustalonych wyników bądź wskazuje na niezgodność arytmetyczną danych w protokole, którą obwodowa komisja wyborcza ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie obowiązana jest wyjaśnić i odpowiednio poprawić oraz podać do publicznej wiadomości w trybie określonym w art. 77 skorygowane wyniki głosowania.

Jak wynika z informacji przekazanych przez Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w G., w protokole sporządzonym przez obwodową komisję wyborczą nr (...) w G. wystąpił błąd obliczeniowy – co skutkowało wskazaniem przez pełnomocnika, o którym mowa w art. 76 § 1 pkt 1 k.wyb., niezgodności arytmetycznej danych w protokole. W tej sytuacji, zgodnie z powołanym przepisem art. 76 § 2 k.wyb., obwodowa komisja wyborcza (ds. ustalenia wyników głosowania) nr (...) w G. obowiązana była nie tylko odpowiednio poprawić, ale także podać do publicznej wiadomości (w sposób przewidziany w art. 77 k.wyb. – a zatem poprzez wywieszenie w lokalu wyborczym, w miejscu łatwo dostępnym dla wyborców) skorygowane wyniki głosowania – co też uczyniła. Takie zachowanie komisji należy ocenić jako właściwe i w pełni zgodne z prawem. W żadnym razie nie może ono stanowić podstawy do stwierdzenia czy to naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów, czy to dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów.

Na marginesie należy wskazać, że dokonane przez obwodową komisję wyborczą (ds. ustalenia wyników głosowania) nr (...) w G. poprawienie protokołu nie wpłynęło na liczbę ważnie oddanych na obu kandydatów głosów. Zarówno bowiem w protokole dotkniętym błędem, jak i w jego skorygowanej wersji liczba ogólnie

oddanych ważnych głosów wynosi 1.177, liczba ważnie oddanych głosów na kandydata A.S.D. – 439, a liczba ważnie oddanych głosów na kandydata R.K.T. – 738.

Co się zaś tyczy zarzutu niedołączenia do protokołu załączników opisanych jako „Zarzut 1” i „Zarzut 2”, a także braku ustosunkowania się do nich, wskazać należy, że załączniki te nie zostały podpisane – mimo opatrzenia ich urzędową pieczęcią, nie sposób zatem stwierdzić, czy w ogóle pochodzą one od członków obwodowej komisji wyborczej nr (...) w G.. Tymczasem zgodnie z art. 75 § 7 k.wyb. prawo wniesienia do protokołu uwag z wymienieniem konkretnych zarzutów przysługuje jedynie członkom obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie. Z uwagi na powyższe, także w tym zakresie wniesiony przez R. Z. protest należało uznać za bezzasadny.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 323 § 1 i 2 k.wyb., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.